BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm002346

Dane szczegółowe

Właściciel:	**maciek11**
Kraj:	**Polska**
Okres historyczny:	**Królestwo Polskie (Polska)**
Znaleziono:	**b.d.**
Materiał awersu:	**mosiądz**
Materiał rewersu:	**g.jednorodny**
Wykończenie:	**brak**
Sygnowanie:	**MUNCHHEIMER?**
Wytwórca:	**MUNCHHEIMER ?**
Średnica:	**brak danych**
Typ uszka:	**b.d.**
Rant:	**●--|**
Profil:	**(- jednowarstwowy, wypukły**

Występujące elementy

- napisy na awersie

Przeznaczenie

- szkolny

Ostatnia aktualizacja: **2016-09-03 19:59**

Opis guzika btrm002346

Polski guzik szkolny z okresu Królestwa Polskiego (wersja bez orła)
© buttonarium.eu

Awers przedstawia napis SZKOŁA WOIEWÓDZKA, który umieszczono w dwóch wieńcach: laurowym i rozmarynowym, na obrzeżu guzika widnieje podwójny wypukły rant.

Ciekawostka
Krój czcionki w napisie SZKOŁA WOIEWÓDZKA jest nieco odmienny w stosunku do innych tego typu guzików. Podobnie jest z wieńcami, ich kształt (zwłaszcza laurowego) jest niespotykany na innych guzikach. Może to świadczyć, że guzik został wyprodukowany na początku, albo na końcu okresu obowiązywania (raczej na początku).

Ciekawostka
Wawrzyn, zwany również laurem, symbolizuje głównie: zwycięstwo, bohaterski czyn, chwałę, sławę i triumf, rozmaryn natomiast: wieczną przyjaźń i wierną miłość.

Rewers sygnowany: (orzełek) ZYGMUNT MUNCHHEIMER MŁODSZY w WARSZ 599 reszta nieczytelna.

Przeznaczenie i datowanie
Guzik należał do ucznia, nauczyciela Szkoły Wojewódzkiej w okresie Królestwa Polskiego.
Guziki szkolne występują z następującymi napisami: BIBLIOTEKA PUBLICZNA, INSTYTUT NAUCZYCIELI ELEMENTARNYCH, INSTYTUT POLITECHNICZNY, KURATORIA I●S●K●P, LICEUM (LYCEUM), SZKOŁA PODWYDZIAŁOWA, SZKOŁA WOIEWÓDZKA, SZKOŁA WYDZIAŁOWA oraz UNIWERSYTET.

Hipoteza
W okresie od połowy Księstwa Warszawskiego oraz przez całe Królestwo Polskie występowały dwa rodzaje guzików szkolnych: z polskim orłem i napisami na szarfie, a całość umieszczona w wieńca oraz z samymi napisami w wieńcach. Można przypuszczać, że guziki bez orła były w użytku w okresie popowstaniowym, kiedy to wzrastały represje wobec Polaków, a używanie symboli narodowych było ograniczane lub wręcz zakazane.

Ciekawostka
Ogółem w 1817 r. w Królestwie Polskim było 1018 placówek oświatowych, z czego 1014 podlegało Komisji Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i były to:

- Uniwersytet Warszawski,
- Szkoła Akademiczno-Górnicza w Kielcach,
- 12 szkół wojewódzkich,
- 16 szkół wydziałowych,
- Instytut Nauczycieli Elementarnych w Łowiczu,
- Instytut Głuchoniemych w Warszawie,
- 868 szkół elementarnych,
- 10 prywatnych pensji i szkół męskich,
- 79 prywatnych pensji i szkół żeńskich,
- Korpus Kadetów w Kaliszu,
- 11 seminariów diecezjalnych rzymskokatolickich,
- 1 seminarium greckokatolickie.

Pozostałe cztery szkoły to: Szkoła Muzyki i Sztuki Dramatycznej podległa Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji; Szkoła Elementarna Artylerii i Inżynierii, Szkoła Podchorążych Piechoty oraz Szkoła Podchorążych Jazdy podległa Komisji Rządowej Wojny.[1,2]

W ***Wewnętrznym urządzeniu szkół wojewódzkich z 1819 roku*** napisano: *Szkoły wojewódzkiej celem jest dać uczniom swoim gruntowne zasady nauk i umiejętności, które najwięcej przyczyniają się do ukształcenia rozumu i napawają serce szlachetnemi uczuciami tak, ażeby młodzieniec ukończywszy chwalebnie wszystkie tej szkoły klassy, był usposobiony do Szkoły Głównej czyli Uniwersytetu; przestający zaś na edukacyi, w tejże szkole powziętej, aby mógł z pożytkiem dzieła uczone czytać i one rozumieć, a jako światły obywatel i sam się dobrze rządzić i radami swemi współobywateli wspierać.*
W sześcioletniej szkole wojewódzkiej uczono następujących przedmiotów: *Religja i moralność, języki wraz z ich literaturą: Polski, Łaciński, Grecki, Francuzki, Niemiecki, Historia Powszechna i Ojczysta, Jeografia, Matematyka, Fizyka z Chemią, Historya Naturalna, Kaligrafja, Rysunki*[3].

Źródła

Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska
[1] Winiarz A. - Szkolnictwo Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego (1807-1831), Lublin 2002
[2] www.historia.org.pl - Polityka oświatowa caratu w Królestwie Polskim w XIX w.
[3] Podlaska Biblioteka Cyfrowa-Zbiór przepisów administracyjnych Królestwa Polskiego, Wydział Oświecenia t.2
Gładki K. - GUZIKI SZKÓŁ wojewódzkich, wydziałowych, liceum, uniwersytet, prawo, Łódź 2012
Pawelec L. - Reformy szkolne w pierwszej połowie XIX wieku, Kielce 2009

Podlaska Biblioteka Cyfrowa - O urządzeniu szkół miejskich i wiejskich elementarnych, Warszawa 1808
Podlaska Biblioteka Cyfrowa - Regulament szkół miejskich i wiejskich elementarnych, Warszawa 1808
Podlaska Biblioteka Cyfrowa - Zbiór przepisów administracyjnych Królestwa Polskiego: Wydział Oświecenia
Słownik symboli literackich - wawrzyn (laur)
Wikipedia.pl - Historia administracji, Królestwo Polskie
Wikipedia.pl - Izba Edukacyjna (Księstwo Warszawskie)
Wikipedia.pl - Rozmaryn
Wikipedia.pl - Wawrzyn
Wikipedia.pl - Wieniec laurowy

Wytwórca: MUNCHHEIMER ?

Opis tego wytwórcy jest jeszcze w trakcie opracowania.

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.11.23